

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΡΩΤΟ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ - ΜΕΡΟΣ Ι**

Αριθμός 4901	Τρίτη, 12 Ιουλίου 2022	979
---------------------	-------------------------------	------------

Ο περί της Δέκατης Έβδομης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 103(I) του 2022

Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΚΑΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2022

Προοίμιο. ΕΠΕΙΔΗ, το Σύνταγμα της Δημοκρατίας προβλέπει για την καθίδρυση και λειτουργία Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και Ανωτάτου Δικαστηρίου,

33 του 1964 ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, βάσει των διατάξεων των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων
35 του 1975 του 1964 έως 2015, ο οποίος θεσπίσθηκε δυνάμει του δικαίου της ανάγκης, η προβλεπόμενη υπό του
72 του 1977 Συντάγματος δικαιοδοσία του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου
59 του 1981 έχει μεταβιβασθεί στο καθορισθέν υπό του ως άνω Νόμου, Ανώτατο Δικαστήριο,
3 του 1987
158 του 1988
109 του 1991
132(I) του 2015.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η προβλεπόμενη υπό των διατάξεων των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως 2015 αποκλειστική δικαιοδοσία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, προϊόντος του χρόνου έχει δυσχεράνει το έργο του εν λόγω δικαστηρίου μη συμβάλλοντας στην ταχεία απονομή της δικαιοσύνης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, κρίνεται αναγκαία η λήψη μέτρων για την ταχεία απονομή της δικαιοσύνης εν γένει, αλλά και για την ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία της ασκουμένης σήμερα υπό του Ανωτάτου Δικαστηρίου δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας, με τον διαχωρισμό της δικαιοδοσίας αυτού,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, εξακολουθούν να υφίστανται τα γεγονότα τα οποία δεν επιτρέπουν τη λειτουργία του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Ανωτάτου Δικαστηρίου, σύμφωνα με τις σχετικές συνταγματικές διατάξεις, με αποτέλεσμα κάθε νομοθετική ρύθμιση αποκλίνουσα ως προς τα εν λόγω δικαστήρια να εξακολουθεί να δικαιολογείται από το δίκαιο της ανάγκης,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η συγχώνευση των δύο ανώτατων δικαιοδοτικών οργάνων του Συντάγματος στο καθιδρυθέν υπό των περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως 2015 Ανώτατο Δικαστήριο, επέφερε εν τέλει τη συγκέντρωση μεγάλου εύρους δικαιοδοσίας, αρμοδιοτήτων και ευθυνών στο εν λόγω δικαστήριο,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, κανένα δικαστικό όργανο, ανεξαρτήτως του υψηλού επιπέδου ανεξαρτησίας του δεν πρέπει να συγκεντρώνει τέτοιου εύρους δικαιοδοσία, αρμοδιότητες και ευθύνες, όπως επισημαίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη Δημοκρατία μέσω του Νόμου (καλουμένη «Επιτροπή Βενετίας»),

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η λειτουργία Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και Ανωτάτου Δικαστηρίου χρήζει, παράλληλα, στήριξης μέσω ρυθμίσεων που να διασφαλίζουν εν τοις πράγμασι την αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης και να απαντούν στις απαιτήσεις ενός σύγχρονου κράτους δικαίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, η δημιουργία δευτεροβάθμιου δικαστηρίου ως ξεχωριστού θεσμικού οργάνου τείνει να διευκολύνει την προώθηση και την ασφάλεια του κράτους δικαίου κατά τη λειτουργία αυτού σε δεδομένη χώρα, όπως επισημαίνεται από την Επιτροπή Βενετίας,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, για τους ως άνω λόγους, κρίνεται αναγκαία η καθίδρυση δευτεροβάθμιου δικαστηρίου, το οποίο να λειτουργεί ως Εφετείο,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, για ορισμένες περιπτώσεις κρίνεται αναγκαίο να προβλεφθεί τρίτος βαθμός δικαιοδοσίας, ώστε να διασφαλίζεται, ενιαία, η ορθή ερμηνεία των νόμων, όπως και η συνοχή και εξέλιξη της νομολογίας, συνακόλουθα δε να περιφρουρείται η ασφάλεια δικαίου,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, επιπροσθέτως, απαιτείται η διασφάλιση της άσκησης του αναγκαίου αλληλοελέγχου στην ανώτατη βαθμίδα της δομής της δικαιοσύνης, ήτοι μεταξύ των δικαστών του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και των δικαστών του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δυνάμει των διατάξεων των Άρθρων 133.8 και 153.8 του Συντάγματος,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, οι ως άνω σκοποί δικαιολογούν την επίκληση του δικαίου της ανάγκης, καθότι στοχεύουν στη διάσωση και εύρυθμη λειτουργία της δικαιοσύνης ως βασικής και ουσιώδους λειτουργίας του κράτους,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, τα Άρθρα 136, 144, 146 και 155 του Συντάγματος δεν περιλαμβάνονται στα θεμελιώδη Άρθρα του Συντάγματος τα οποία δεν δύναται καθ' οιονδήποτε τρόπο να τροποποιηθούν ή καταργηθούν,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, συνεπεία της συνεχιζόμενης τουρκικής κατοχής και των επικρατουσών ιδαζουσών συνθηκών στη Δημοκρατία οι Τουρκοκύπριοι δεν συμμετέχουν στην εκλογή και λειτουργία της Βουλής των Αντιπροσώπων,

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ, το δίκαιο της ανάγκης δικαιολογεί τη διατήρηση της εξουσίας της Βουλής των Αντιπροσώπων να τροποποιεί μη θεμελιώδεις διατάξεις του Συντάγματος,

Για όλους τους πιο πάνω λόγους, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

95 του 1989
106(Ι) του 1996
115(Ι) του 1996
104(Ι) του 2002
127(Ι) του 2006
51(Ι) του 2010
68(Ι) του 2013
130(Ι) του 2015
69(Ι) του 2016
93(Ι) του 2016
100(Ι) του 2019
128(Ι) του 2019
160(Ι) του 2019
161(Ι) του 2019
135(Ι) του 2020
67(Ι) του 2022.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Δέκατης Έβδομης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2022.

Τροποποίηση
του Άρθρου 136
του
Συντάγματος.

2. Το Άρθρο 136 του Συντάγματος τροποποιείται με την προσθήκη, αμέσως μετά τη λέξη «άρθροις» (τρίτη γραμμή), της φράσης «, καθώς και επί θεμάτων ως νόμος ήθελε ειδικά ορίσει».

Τροποποίηση
του Άρθρου 144
του
Συντάγματος.

3. Το Άρθρο 144 του Συντάγματος τροποποιείται με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 αυτού, με την ακόλουθη παράγραφο:

«1. (1) Κάθε διάδικος, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας περιλαμβανομένης της κατ' έφεση, δύναται να εγείρει ζήτημα αντισυνταγματικότητας νόμου, απόφασης ή διάταξης αυτών ουσιώδους για τη διάγνωση της εκκρεμούσας ενώπιον του δικαστηρίου υποθέσεως.

(2) Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εγείρεται ζήτημα αντισυνταγματικότητας νόμου, απόφασης ή διάταξης αυτών ουσιώδους για τη διάγνωση εκκρεμούσας ενώπιόν του υποθέσεως, δύναται να παραπέμψει τούτο ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου ως νόμος ήθελε ορίσει, εν τοιαύτη δε περίπτωση αναστέλλει την πρόοδο της διαδικασίας ενώπιόν του, μέχρις ότου το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο αποφανθεί επί τούτου, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του εδαφίου (3).

(3) Το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο δύναται να αποδεχθεί την παραπομπή, εκδικάζοντας το παραπεμφθέν ενώπιόν του ζήτημα, σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή να απορρίψει την παραπομπή, ενημερώνοντας το παραπέμπαν το ζήτημα δικαστήριο, σε περίπτωση δε κατά την οποία το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο απορρίψει την παραπομπή, το παραπεμφθέν ζήτημα εκδικάζεται από το παραπέμπαν αυτό δικαστήριο.

(4) Παρά τις διατάξεις του εδαφίου (3), σε περίπτωση κατά την οποία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου εγείρεται ζήτημα αντισυνταγματικότητας νόμου, απόφασης ή διάταξης αυτών ουσιώδους για τη διάγνωση εκκρεμούσας ενώπιόν του υποθέσεως, το Ανώτατο Δικαστήριο παραπέμπει παρευθύς το ζήτημα ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και αναστέλλει την πρόοδο της ενώπιόν του διαδικασίας, μέχρις ότου το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο εκδικάσει το ζήτημα, σύμφωνα με την παράγραφο 2 και αποφανθεί επί του παραπεμφθέντος ζητήματος.».

Τροποποίηση
του Άρθρου 146
του
Συντάγματος.

4. Το Άρθρο 146 του Συντάγματος τροποποιείται ως ακολούθως:

(α) Με την τροποποίηση της παραγράφου 1 αυτού ως ακολούθως:

(i) Με την αντικατάσταση της φράσης «κέκτηται αποκλειστικήν δικαιοδοσία να αποφασίζει επί πάσης εφέσεως» (πρώτη και δεύτερη γραμμή), με τη φράση, «, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση, κατά την οποία έφεση παραπέμπεται ενώπιόν του υπό του Εφετείου, κέκτηται ως νόμος ήθελε ορίσει, δικαιοδοσία να αποφασίζει επί τοιαύτης εφέσεως και το Εφετείο σε κάθε άλλη περίπτωση κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει επί εφέσεως».

(ii) με την προσθήκη στο τέλος αυτής, του ακόλουθου κειμένου:

«Επιπροσθέτως, το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση και ως νόμος ήθελε ορίσει, επί αποφάσεως εκδιδομένης υπό του Εφετείου σε ενώπιόν του εκκρεμούσα έφεση κατά αποφάσεως Διοικητικού Δικαστηρίου.».

(β) με την αντικατάσταση του εδαφίου (δ) της παραγράφου 4 αυτού, με το ακόλουθο εδάφιο:

«(δ) να τροποποιήσει, εν όλω ή εν μέρει, την απόφαση ή την πράξη, ως νόμος ήθελε ορίσει, νοουμένου ότι αυτή αφορά σε φορολογικό ζήτημα ή είναι απόφαση ή πράξη αφορώσα σε διαδικασία διεθνούς προστασίας, κατά το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε οποιοδήποτε άλλο θέμα ως νόμος ήθελε ορίσει.» και

- (γ) με την προσθήκη στην παράγραφο 5 αυτού, αμέσως μετά τη λέξη «έφεσης» (δεύτερη γραμμή), της φράσης «, η οποία εκδίδεται στο πλαίσιο της παραχωρουμένης στο Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο ή στο Εφετείο δικαιοδοσίας, δυνάμει της παραγράφου 1,».

Τροποποίηση
του Άρθρου 155
του
Συντάγματος.

5. Το Άρθρο 155 του Συντάγματος τροποποιείται ως ακολούθως:

- (α) Με την αντικατάσταση της παραγράφου 1 αυτού, με την ακόλουθη παράγραφο:

«1. Επιφυλασσομένης της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 146, το Ανώτατο Δικαστήριο κέκτηται δικαιοδοσία να αποφασίζει, σε διά νόμου προβλεπόμενη περίπτωση και, ως νόμος ήθελε ορίσει, επί αποφάσεως εκδιδόμενης υπό του Εφετείου και επί εφέσεως παραπεμπόμενης ενώπιόν του υπό το Εφετείο κατά αποφάσεως οιοδήποτε άλλου δικαστηρίου, πλην του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και του Διοικητικού Δικαστηρίου, όπως και επί άλλων θεμάτων ως νόμος ήθελε ορίσει.»

- (β) με την κατάργηση της παραγράφου 2 αυτού· και

- (γ) με την προσθήκη, αμέσως μετά την παράγραφο 4 αυτού, της ακόλουθης νέας παραγράφου:

«5. Τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος άρθρου, νόμος ήθελε ορίσει περί της ίδρυσης, της δικαιοδοσίας και των εξουσιών του Εφετείου.».

Μεταβατική
διάταξη.

6. Ανεξαρτήτως των διατάξεων του παρόντος Νόμου, το καθιδρυθέν διά του εδαφίου (1) του άρθρου 3 των περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμων του 1964 έως 2015 Ανώτατο Δικαστήριο, συνεχίζει να ασκεί τη δικαιοδοσία, τις αρμοδιότητες και εξουσίες τις οποίες είχε πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος Νόμου στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, μέχρις ότου νόμος ήθελε προβλέψει διαφορετικά.

Έναρξη της
ισχύος του
παρόντος
Νόμου.

7.-(1) Επιφυλασσομένων των εδαφίων (2), (3) και (4), ο παρών Νόμος τίθεται σε ισχύ από την ημερομηνία δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας.

(2) Τα εδάφια (3) και (4) της παραγράφου 1 του Άρθρου 144, ως αυτά παρατίθενται στο άρθρο 3, τίθενται σε ισχύ κατά την ημερομηνία κατά την οποία το καθιδρυθέν διά του εδαφίου (1) του άρθρου 3 των περί Απονομής της Δικαιοσύνης Νόμων του 1964 έως 2015 Ανώτατο Δικαστήριο θα αρχίσει να λειτουργεί ως Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο και ως Ανώτατο Δικαστήριο.

(3) Η διά της παραγράφου (β) του άρθρου 5 κατάργηση της παραγράφου 2 του Άρθρου 155 τίθεται σε ισχύ, κατά την ημερομηνία κατά την οποία το Εφετείο θα αρχίσει να ασκεί δικαιοδοσία, ως νόμος ήθελε ορίσει.